

Ερευνητικά Ινστιτούτα

Κύριε διευθυντά

Σε επιστολή που δημοσιεύθηκε στο φύλλο της 12ης Ιουλίου 2009, ο υπουργός Ανάπτυξης Κωστής Χατζηδάκης επανέλαβε για μία ακόμα φορά δηλώσεις, οι οποίες παραποιούν σε μεγάλο βαθμό ζητήματα που αφορούν άμεσα τα ερευνητικά Ινστιτούτα και ειδικότερα το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ).

Θέλοντας να αποφύγουμε τη δημιουργία ψευδών εντυπώσεων στους αναγνώστες σας, σημειώνουμε τα εξής:

1. Περί «σύμφωνης γνώμης» της συνόδου των διευθυντών των ερευνητικών κέντρων με τις αλλαγές που προγραμματίζει η κυβέρνηση στο χώρο της έρευνας: Πρόκειται, ασφαλώς, για σοβαρότατη παρανόηση από μέρους του υπουργού. Στη σύνοδο της 15ης Ιουνίου οι διευθυντές του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών, του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών και του Δημόκριτου εξέφρασαν –προφορικά, αλλά και εγγράφως– έντονες αντιρρήσεις για τις προθέσεις της κυβέρνησης να καταργήσει και να συγχωνεύσει ερευνητικά κέντρα, επιπλέον δε, κατέκριναν τον αποκλεισμό των ερευνητών από τις διαδικασίες στο πλαίσιο των οποίων διαμορφώνονται συναφείς αποφάσεις.

2. Περί «θεματοκεντρικής προσέγγισης»: Αν και ο υπουργός χρησιμοποιεί επανειλημμένα αυτό τον όρο και επικαλείται τις ευρωπαϊκές τάσεις για μια θεματοκεντρική στρατηγική έρευνας, φαίνεται να τον αντιλαμβάνεται με εντελώς ιδιόμορφο και πολύ επιζήμιον τρόπο, που διαφέρει ριζικά από την ευρωπαϊκή προσέγγιση. Η «θεματοκεντρική» στρατηγική εστιάζει την έρευνα σε συγκεκριμένα θεματικά πεδία, όπως, λ.χ., «αιφόρος ανάπτυξη και οικοσυστήματα» ή «πολίτες και διακυβέρνηση στην κοινωνία της γνώσης», με τον ρητό στόχο να διαμορφωθούν διεπιστημονικές συνεργασίες και δίκτυα με σαφείς μεσοπρόθεσμους στόχους. Αυτό δεν έχει καμιά σχέση με το να συγκεντρώνεις απλοϊκά εντελώς διαφορετικές επιστήμες του ανθρώπου (λ.χ. την αρχαία, τη ρωμαϊκή και τη βυζαντινή ιστορία μαζί με τη σύγχρονη κοινωνιολογία) ή όλες τις βιολογικές ειδικεύσεις σε πολύ γενικά (άμορφα) μορφώματα. Είναι γνωστό ότι οι επιστήμες προοδεύουν με την εξειδίκευση και τη διαφοροποίηση. Η οργανωτική, όμως, σύμπτυξη σε γενικότατα πεδία μάς γυρίζει στον 19ο αιώνα, όταν πρωτοεμφανίστηκαν οι περισσότεροι επιστημονικοί κλάδοι.

Η εμπειρική κοινωνική έρευνα στο ΕΚΚΕ θεμελιώνεται σε διεπιστημονικές προσεγγίσεις, ώστε να επιτυγχάνεται η συνεργασία μεταξύ ερευνητών διαφορετικής επιστημονικής κατεύθυνσης και να αναδεικνύονται πολυεπίπεδα συμπεράσματα, καθώς και σε ειδικά θεματικά πεδία, ανάλογα με τις κοινωνικές εξελίξεις και ανάγκες στη βάση μεσοπρόθεσμου προγραμματισμού και διεθνών συνεργασιών. Υπό αυτό το πρίσμα, εάν μιλώντας για «θεματοκεντρικότητα» εννοεί ο υπουργός την ύπαρξη κέντρων με συγκεκριμένες «θεματικές» επιλογές και χρήση ποικίλων θεωρητικών και μεθοδολογικών εργαλείων, του διαφεύγει ότι το ΕΚΚΕ αυτόν ακριβώς το σκοπό επιτελεί τα τελευταία 50 χρόνια.

3. Περί «χαμένου εδάφους»: Ο υπουργός ομιλεί ως εάν δεν έχει ποτέ ως τώρα παραχθεί ερευνητικό έργο και επιστημονική γνώση. Προφανώς αγνοεί τα πολυάριθμα ερευνητικά προγράμματα, τις εθνικές και διεθνείς συνεργασίες, τα δημοσιεύματα, τη δημιουργία αξιόπιστων βάσεων δεδομένων, την παρακολούθηση των σπουδών μεταπτυχιακών φοιτητών, την τροφοδότηση πολλών πανεπιστημιακών τμημάτων της χώρας με επιστήμονες, η σταδιοδρομία των οποίων ξεκίνησε από το ΕΚΚΕ. Ακόμη χειρότερο: δηλώνοντας, και μάλιστα δημόσια, ότι εκείνο που κυρίως απασχολεί τους ερευνητές είναι το «πού θα παρκάρουν το αυτοκίνητό τους» υποτιμά τον εαυτό του. Ακριβώς διότι αποδεικνύει την προσωπική του άγνοια, αφενός, για το τι πράγματι απασχολεί την ερευνητική κοινότητα, και, αφετέρου, για τη διαδρομή που έχει ως τώρα ακολουθήσει η επιστημονική δράση του ΕΚΚΕ.

4. Περί «κοινής λογικής» και «περιορισμού της σπατάλης»: Αν οι κυβερνητικές βλέψεις για κατάργηση και συγχώνευση ερευνητικών κέντρων, μείωση των μελών των Δ.Σ. κ.λπ. στοχεύει στον έλεγχο των δημοσιοοικονομικών δαπανών, πιστεύουμε ότι το επιτελείο του κ. Χατζηδάκη θα πρέπει να έχει ήδη καταρτίσει οικονομικές μελέτες, βάσει των οποίων καταδεικνύονται ποια ακριβώς οφέλη αναμένονται (και αντίστροφα ποια πρόσθετα κόστη προκύπτουν) από την υλοποίηση των σχετικών μέτρων – μεσοπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα. Για ποιον όμως λόγο δεν έχουν ακόμη έρθει στο φως της δημοσιότητας οι μελέτες αυτές; Μήπως γιατί εκκρεμεί η ανάθεσή τους; Και αν ναι, τότε ποια «κοινή λογική» υπαγορεύει τη βεβαιότητα με την οποία σχεδιάζει την «αναδιάρθρωση του ερευνητικού ιστού της χώρας», ζήτημα που αφορά όχι μόνο την ερευνητική κοινότητα αλλά και όλους όσους αντλούν γνώσεις, ιδέες ή υλική στήριξη από τις δράσεις και το έργο της;

Είναι πλέον φανερό ότι ο κύριος υπουργός «κωφεύει» σκόπημα και επιλεκτικά στο αίτημά μας για διάλογο και συνεργασία. Φανερό είναι, επίσης, ότι με τη στάση και τις δηλώσεις του κάνει κατάχρηση και όχι χρηστή χρήση της εξουσίας του.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου Προσωπικού του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ)

Το Δ.Σ. του Συλλόγου Προσωπικού του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ)